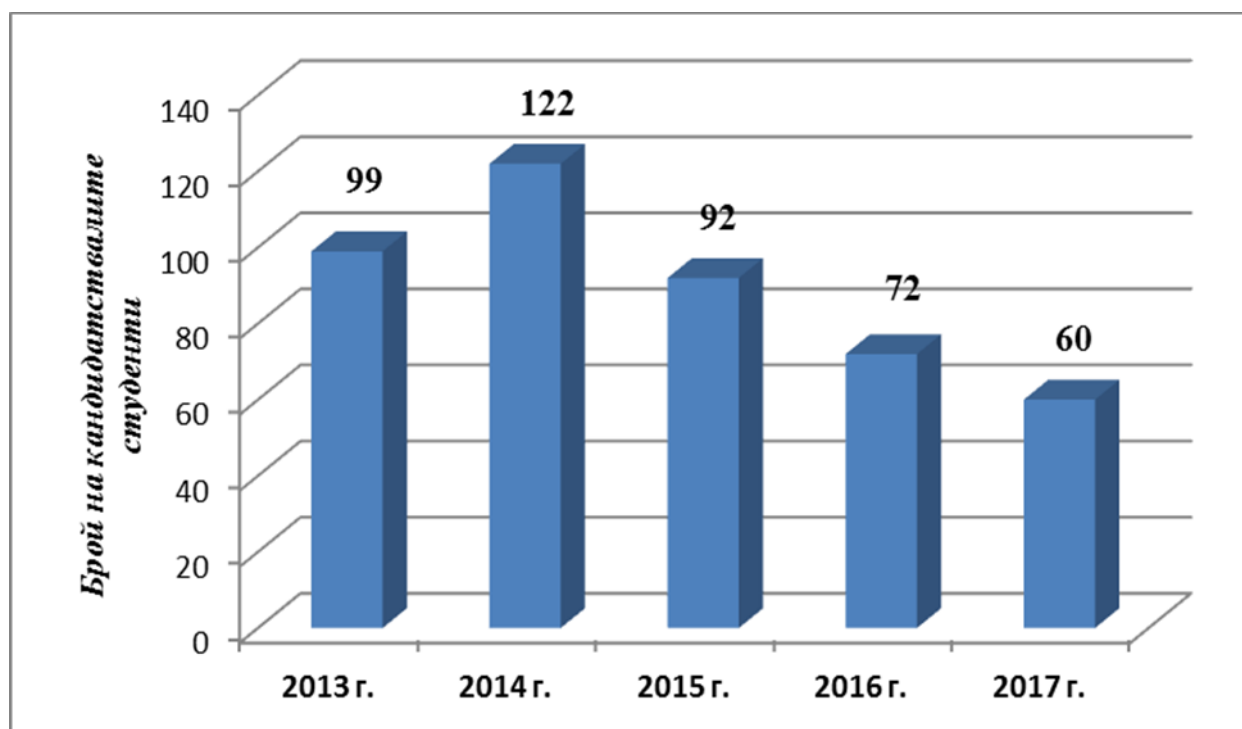

ДОКЛАД-ОТЧЕТ ЗА ПРОВЕЖДАНЕТО НА СТАЖАНТСКАТА ПРОГРАМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ПРЕЗ 2017 г.

Висшият съдебен съвет от 2013 г. провежда Стажантска програма за студенти по „Право“ III и IV курс, които са с непрекъснати права и в процес на обучение към момента на кандидатстването. Стажът е едномесечен, целодневен, неплатен и се провежда в четири звена на Администрацията на Висшия съдебен съвет – дирекция „Правна“, дирекция „Съдебни кадри и конкурси на магистрати“, дирекция „Международна дейност“ и отдел „Публична комуникация и протокол“.

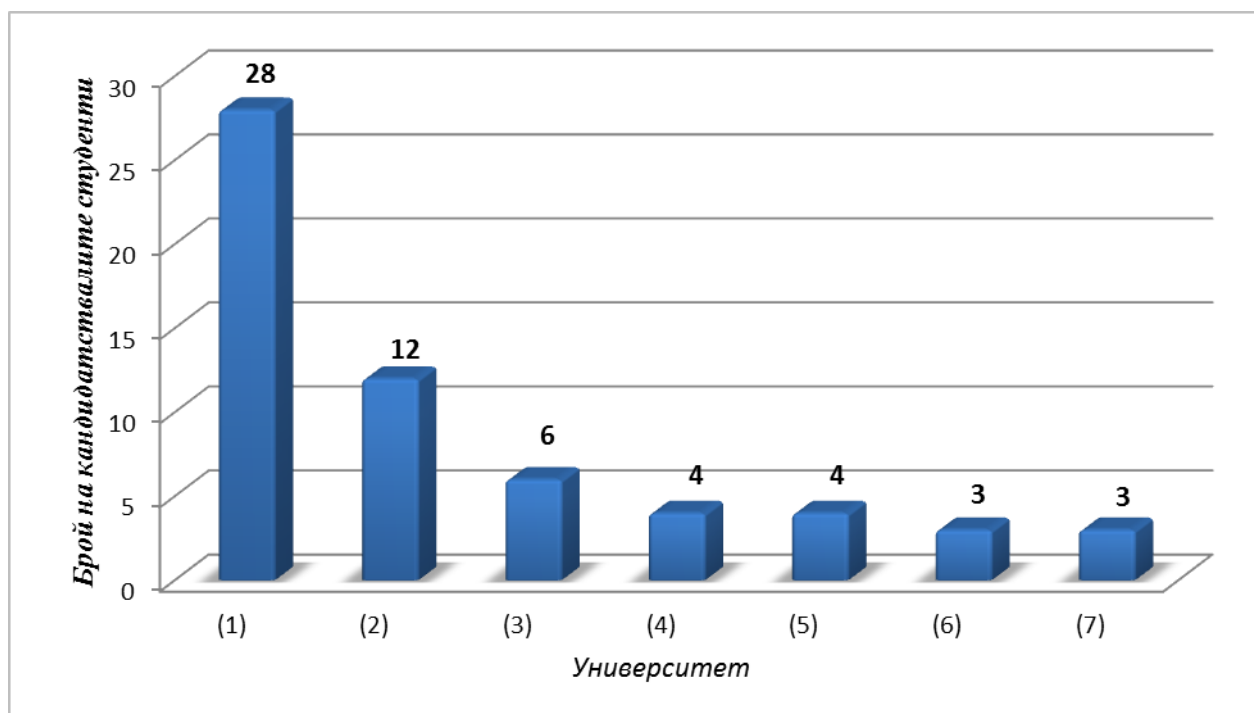
През 2017 г. желаещи да участват в Стажантската програма на ВСС са 60 студенти, като е налице трайна тенденция за намаляване броя на кандидатите. За сравнение, през 2013 г. са кандидатствали 99 студенти, през 2014 г. техният брой е бил 122-ма, през 2015 г. – 92-ма, а през 2016 г. – 72-ма. Редуцираният брой на кандидатите не налага извод за търсене на нови подходи за популяризиране на Програмата, а по-скоро за преосмисляне на концепцията и правилата за провеждането ѝ. Към настоящия момент не могат да се осигурят работни места за стажантите и при участие в един месец на повече от 4-ма студенти възникват затруднения в работния ритъм на съответните структурни звена, вкл. свързани с ангажиране на стажантите с изпълнение на конкретни задачи.

Графика 1 Кандидатствали студенти за стаж за периода 2013 г. -2017 г.

През 2017 г. по Програмата са кандидатствали студенти от седем висши учебни заведения, разпределени според броя им, както следва:

1. СУ „Св. Климент Охридски“ – 28 студенти;
2. НБУ – 12 студенти;
3. ЮЗУ „Неофит Рилски“ – 6 студенти;
4. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – 4 студенти;
5. ВСУ „Черноризец Храбър“ – 4 студенти;
6. УНСС – 3 студенти;
7. ПУ „Паисий Хилендарски“ – 3 студенти.

Графика 2 Кандидатствали студенти за стаж през 2017 г.

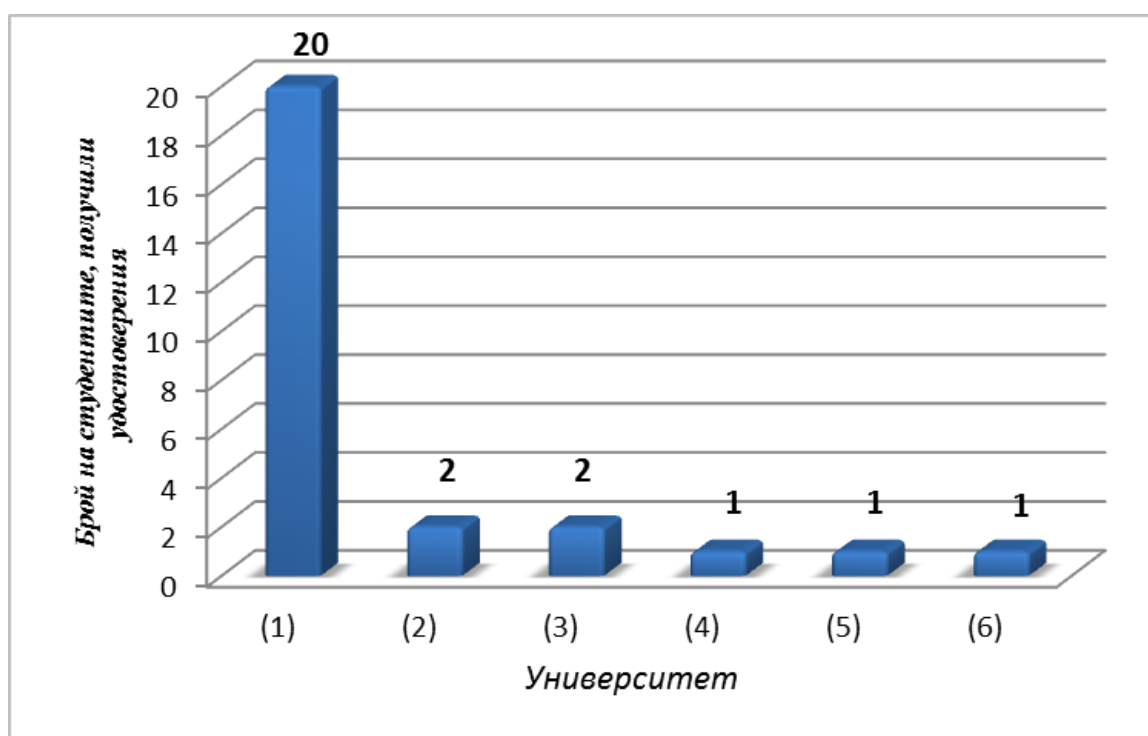
Традиционно най-много са кандидатите от СУ „Св. Климент Охридски“ (*Графика 1*), НБУ и ЮЗУ „Неофит Рилски“. През изминалата година с равен брой са студентите от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ВСУ „Черноризец Храбър“. Следват УНСС и ПУ „Паисий Хилендарски“. (*Графика 2*)

Според статистиката през периода 2014-2017 г. най-голям е броят на кандидат-стажантите от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, с изключение на 2015 г., когато най-голям е броят на стажантите от Нов български университет.

За първи път през 2017 г. няма подадени заявления за участие в Стажантската програма от Бургаски свободен университет и РУ „Ангел Кънчев“.

През отчетния период от общо кандидатствалите 60 студенти, 27 са получили оценки по-високи от „Много добър 4.50“ на входящия тест за допускане до участие в Програмата, провели са стажа и са получили удостоверение, както следва (Графика 3):

1. СУ „Св. Климент Охридски“ – 20 студенти;
2. ЮЗУ „Неофит Рилски“ – 2 студенти;
3. ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – 2 студенти;
4. УНСС – 1 студент;
5. НБУ – 1 студент;
6. ВСУ „Черноризец Храбър“ – 1 студент.

Графика 3 Брой студенти завършили стажа и получили удостоверение за 2017 г.

С цел получаване на обратна информация, участниците попълват анкетна карта за установяване нивото на удовлетвореност и оценка за провежданата Стажантската програма. Анкетата няма задължителен характер, поради което общият брой на получените 25 анкетни карти не отговаря на броя на стажантите в периода януари-октомври 2017 г.

При анализа на отговорите се установи, че студентите определят каго най-важни придобитите знания за организацията и дейността на АВСС, администрирането на съдебната система и изграждането на конкретни практически умения. Повечето анкетирани посочват, че за особено ценна е била възможността да получат преки впечатления от реалната работна среда. Според тях стажът е допринесъл за усъвършенстване на

комуникационните и организационните им умения, както и за работа в екип.

Почти всички анкетирани заявяват, че чрез Програмата са се запознали с функциите и правомощията на ВСС, организацията и провеждането на заседанията на колегиите и Пленумът на Висшия съдебен съвет, дейността на администрацията и начинът, по който тя подпомага работата на Съвета, обогатили са знанията си за съдебната власт, като цяло.

Според част от стажантите, с най-висока степен на полезност е получената информация за правомощията на колегиите на Висшия съдебен съвет, във връзка с реда за кандидатстване и заемане на магистратски длъжности. Като особено значима е отбелязана възможността да се запознаят подробно с организацията и провеждането на конкурсите за младши съдии, младши прокурори, младши следователи и магистрати.

По-малък процент от анкетираниите отчитат като полезно запознаването с интернет сайта на Висшия съдебен съвет. В част от анкетите положително се оценява стажът в дирекции „Правна“ и „Конкурси на магистрати и съдебни кадри“, тъй като дейността им е свързана с бъдещите професионални интереси на студентите. За стажантите е било полезно и интересно да се запознаят със съдебна практика и прилагането на действащото законодателство по определени казуси, с организирането и провеждането на обществени поръчки, с дейността на администрацията в областта на международното сътрудничество.

Въз основа на попълнените анкети може да се направи извод, че според стажантите Програмата на ВСС е полезна и има важен принос, като възможност за досег на бъдещите юристи с дейността на Съвета.

Традиционно и през отчетния период, най-голям брой от анкетираниите – по 9 студенти са посочили дирекциите „Правна“ и „Съдебни кадри и конкурси на магистрати“, като предложили най-интересни задачи по време на стажа.

Шестима студенти са заявили предпочитание към дейността на дирекция „Международна дейност“, което показва, че Програмата предоставя адекватни възможности пред стажантите имащи интереси в областта на международното сътрудничество. Един стажант е споделил, че в тази дирекция е подобрил чуждоезиковите си умения. Според резултатите от анкетите, интерес за стажантите е представлявала и дейността в отдел „Публична комуникация и протокол“. Важно е да се отчете фактът, че петима от стажантите определят като полезен престоя си във всяка една от дирекциите (*Графика 4*).

Графика 4

Според половината от запитаните е необходимо да се увеличи ангажираността на стажантите, чрез възлагане на повече практически задачи, съобразно компетентността на съответното структурно звено.

През 2017 г. двама от стажантите участваха в Деня на отворените врати на ВСС, като представиха пред гостуващите ученици функциите на съдебната власт в България, статутът, правомощията и дейността на Висшия съдебен съвет.

В анкетни карти стажантите предлагат да се подобри организацията и провеждането на Програмата чрез увеличаване на продължителността ѝ, както и чрез включване на други дирекции в нея, осигуряване на възможност за присъствие/наблюдаване заседанията на постоянните комисиите на ВСС. Предлага се удължаване присъствието в дирекция, по избор на стажанта и съобразно неговите интереси, както и предоставяне на възможност за разглеждане на казусите по наказателно и гражданско право изтегляни на писмените изпити в конкурсите за магистрати. Направено е предложение за изработване на подробна програма, която да описва дейностите, с които ще бъдат ангажирани стажантите.

Една четвърт от всички анкетирани посочват, че са удовлетворени от участието си в Програмата и не е необходимо нейното подобряване.

Важно е да се отбележи, че на въпроса как са били приети от служителите в Администрацията на ВСС, стажантите почти единодушно отговарят, че са се чувствали като част от екипа на администрацията, в ежедневната ѝ дейност. Някои студенти са посочили повече от един

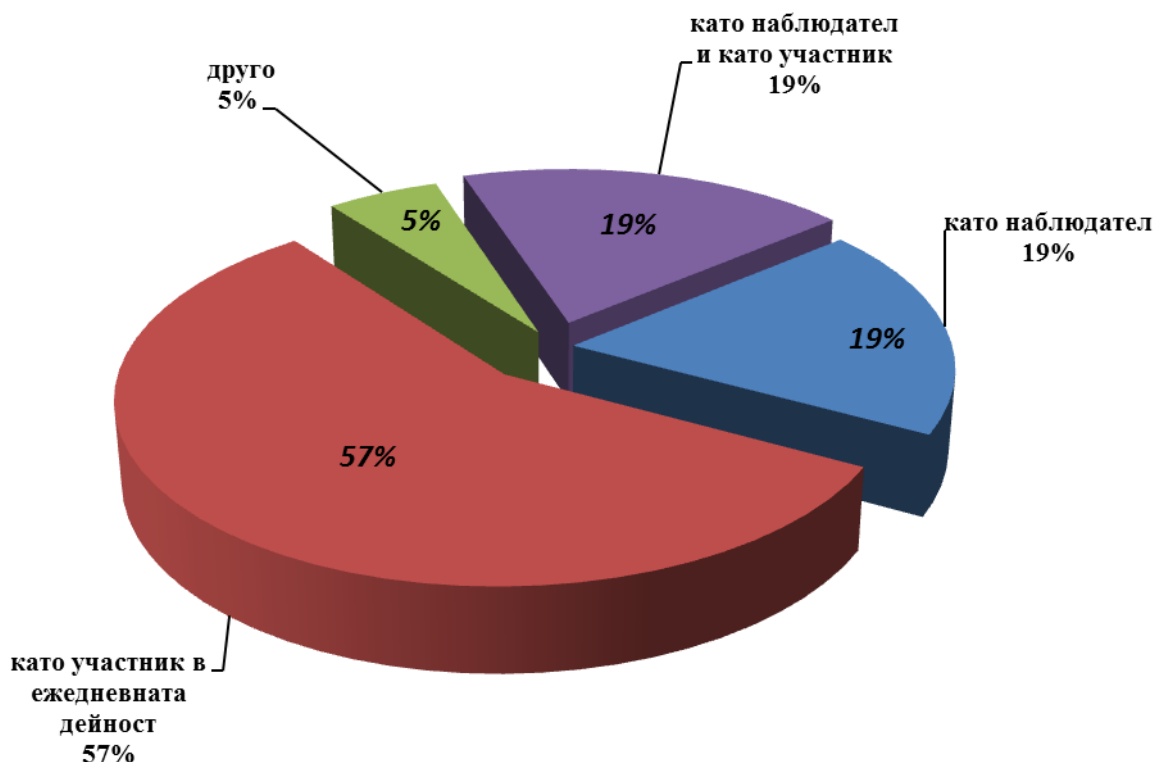
отговор, а седем са отбелязали, че освен активни участници са били и наблюдатели при изпълнението на конкретни дейности, за които нямат съответните компетенции (Графика 5).

Като наблюдател – 7

Като участник в ежедневната дейност – 21

Друго - 2

Как Ви прие екипът на администрацията на ВСС?

Графика 5

Доказателство за удовлетвореността на стажантите от Програмата е единодушният отговор, че биха я препоръчали на свои колеги, като един от тях, дори изтъква, че вече го е направил.

В хода на Програмата се установи, че преобладаващата част от участниците имат практически опит, свързан с Проекта „Студентски практики“ към Министерство на образованието и науката (МОН), в Националното бюро за правна помощ (НБПП), в Администрацията на президента на Република България, правните дирекции на Министерство на икономиката, Съвет за електронни медии (СЕМ), Център за анализ на политическата и журналистическата реч, различни съдилища и адвокатски кантори, което показва, че Програмата е предпочитана и полезна, дори за

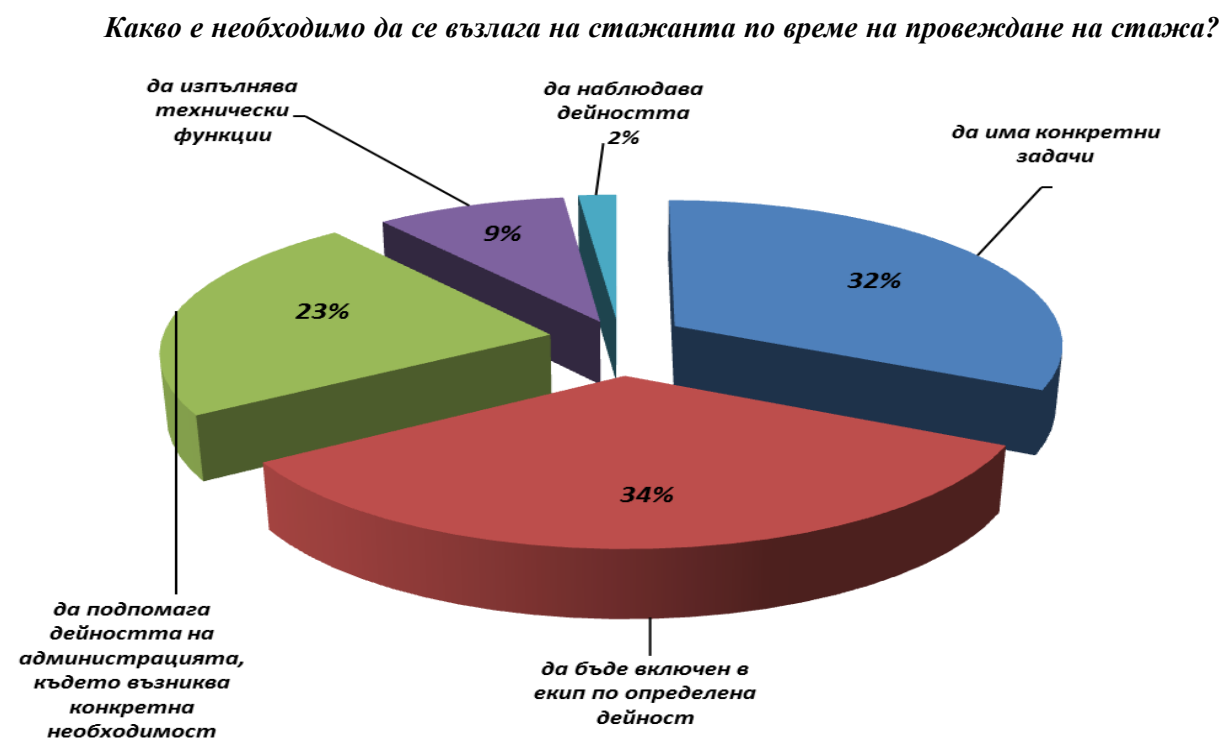
студенти, които вече имат практически опит, заради възможността да усвоят нови или доразвиване придобити знания и умения.

Липсва единодушен отговор как трябва да протича стажът. Почти всички стажанти (22) посочват, че той трябва да се провежда в определените дирекции, с оглед запознаване с цялостната дейност на администрацията на Висшия съдебен съвет, а според трима трябва да протича само в една единствена дирекция, с оглед задълбоченото навлизане в нейната работа.

При актуализиране на Правилата за Стажантската програма е удачно да бъде преценена възможността за избор на структурно звено от участниците съобразяване на индивидуалния график със заявеното желание.

По отношение ангажираността на стажантите, може да се отбележи, че най-често анкетираните посочват желание за участие в екип по определена дейност (19 студенти), а с един по-малко (18 студенти) препоръчват да се възлагат конкретни задачи. Близко половината от анкетираните студенти предлагат да се включват в подпомагане дейността на администрацията, с конкретни задачи при възникнала необходимост. Само петима студенти посочват, че е необходимо изпълнението на технически дейности, а един стажант желае да наблюдава дейността.

Седемнадесет от анкетираните са посочили повече от един отговор. (Графика б)

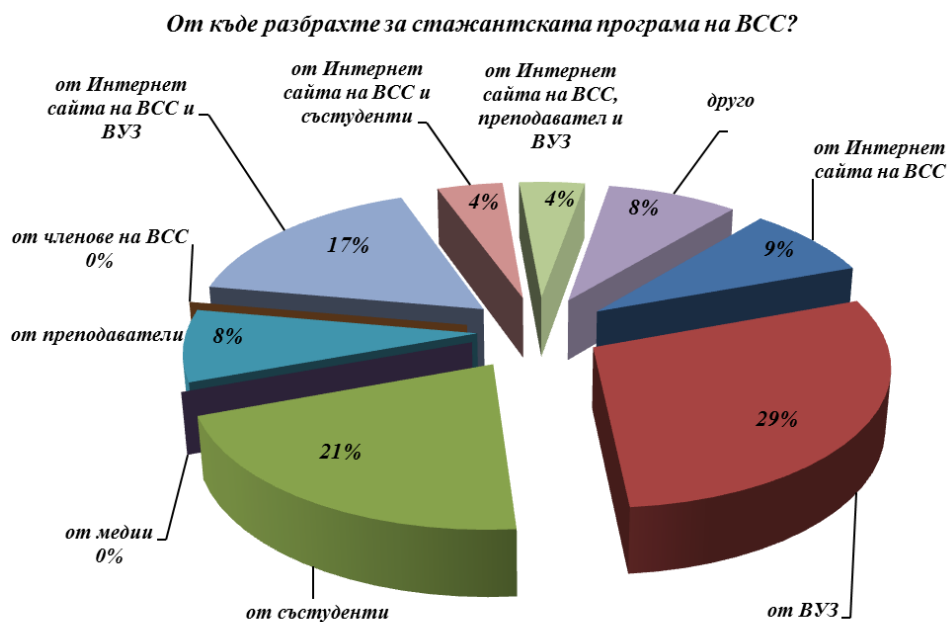
Графика б

Стажантите обосновават кандидатстването си за участие в Програмата с престижа на Висшия съдебен съвет като представителен орган на съдебната власт, както и със желанието си да се запознаят отблизо с организацията на дейността на АВСС, да натрупат практически опит и да добият впечатления за процеса на управление на съдебната система. Сред посочените причини са и: прилагането на нормативните актове в дейността на АВСС, възможността да се наблюдава подготовката на конкурсните процедури и т.н.

Един от стажантите е посочил като причина да кандидатства препоръка от негов състудент, участвал в Стажантската програма.

Всички стажанти са единодушни, че благодарение на Програмата са подобрили личната си организираност, повишили са самоувереността си и са усъвършенствали уменията си за работа в екип. Споделят, че са обогатили знанията си по отношение на конкурсите, назначаването и контрола върху дейността на магистратите, опознали са по-добре интернет сайта на ВСС, наблюдавали са заседанията на Съдийската колегия, Прокурорската колегия и Пленума на ВСС.

Както и през миналата година, основният източник на информация за провеждането на Стажантската програма са били висшите учебни заведения (13 отговора), което показва добро взаимодействие между институциите. Друга не малка част от анкетираните (8 отговора), са научили за Програмата от интернет сайта на Висшия съдебен съвет. На следващо място, 5-има от участниците са се информирали за стажа от свои състуденти. Не по-малко важно е, че няколко стажанти са получили информацията от свои преподаватели (3 отговора).

Двама участници са посочили източник, различен от изброените - от Деня на отворените врати на ВСС и от свой познат. Шестима от анкетираните са посочили повече от един отговор. (Графика 7)

Според анкетното проучване, стажантите са единодушни в твърдението си, че Програмата е отговорила на очакванията им и биха я препоръчали на свои познати. Тази оценка, безспорно и категорично, води до извод за полезността, ефективността и успешността на Програмата, като поставя предизвикателства за нейното развитие, надграждане и усъвършенстване.